

Sygn. akt: VII C 3/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy w L. VII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Renata Mierzwicka
Protokolant:	sekr. sądowy Andrzej Janas

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa T. P. i M. P. (1)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda T. P. kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 10.10.2012 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. P. (1) kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 10.10.2012 r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.167 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

IV. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 5.167 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

V. nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w L.) kwotę 640,76 zł tytułem nieuiszczonych w sprawie kosztów postępowania.

Sygnatura VII C 3/14

UZASADNIENIE

Powodowie T. P. i M. P. (1) domagali się zasądzenia na swoją rzecz od strony pozwanej (...) S.A. w W. kwoty po 50 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10.10.2012 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c., a także zasądzenia kosztów postępowania sądowego.

W uzasadnieniu pozwu podali, że w dniu 30.04.2002 r. kierujący ciągnikiem marki U. o nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, powodując wypadek komunikacyjny, w którym zginął syn powodów M. P. (2). Wskazali także, iż sprawca powyższego wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej. Argumentowali również, iż zgłosili swoje roszczenie tytułem zadośćuczynienia stronie pozwanej, która odmówiła wypłaty świadczenia. Natomiast w zakresie doznanej krzywdy

powodowie podnieśli, że po śmierci syna ich życie zmieniło się diametralnie na gorsze. Rozpadła się szczęśliwa rodzina, a powodowie musieli uporać się z ogromną traumą, która odbiła się negatywnie na ich stanie psychicznym.

Strona pozwana (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu przyznała, że w związku z kolizją z dnia 30.04.2002 r. ponosi odpowiedzialność z tytułu polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu marki U. jednak odmówiła wypłaty zadośćuczynienia powodom, gdyż zgodnie ze stanem prawnym, który miał zastosowanie do niniejszej sprawy powodom nie przysługuje zadośćuczynienie w związku ze śmiercią syna. W w/w dacie przepis art. 446§4 k.c., który wszedł w życie w dniu 03.08.2008 r., nie miał zastosowania, a zatem nie może być zastosowany w przedmiotowej sprawie. Ponadto strona pozwana argumentowała, że powodowie nie udowodnili istnienia pomiędzy nimi a jego tragicznie zmarłym synem szczególnie istotnej więzi innej niż relacja dziecka z rodzicami, czy zależności, której zerwanie powodowało by ból, cierpienie i poczucie krzywdy. Strona pozwana podniosła także, iż wysokość roszczenia powodów jest rażąco wygórowana.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30.04.2002 r. zginął w wypadku komunikacyjnym M. P. (2) – syn powodów T. P. oraz M. P. (1). Sprawca powyższego wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów u strony pozwanej (...) S.A. w W. .

Powodowie reprezentowani przez (...) Centrum (...) w L. zgłosił stronie pozwanej w dniu 06.09.2012 r. roszczenie z tytułu zadośćuczynienia w kwocie po 80 000 zł w związku z krzywdą doznaną wskutek śmierci syna w wypadku drogowym. Strona pozwana w dniu 12.09.2012 r. wydała decyzję o odmowie wypłaty dochodzonego przez powodów zadośćuczynienia, argumentując, iż brak jest podstawy prawnej zgłoszonego roszczenia.

okoliczności bezsporne a nadto dowód:

- dokumenty w aktach szkody w tym notatka ze zdarzenia drogowego, wezwanie do zapłaty z dnia 06.09.2012 r., decyzja z dnia 12.09.2012 r.,

W dacie swojej śmierci M. P. (2) miał 28 lat, mieszkał razem ze swoimi rodzicami M. P. (1) oraz T. P.. M. P. (2) w dacie śmierci miał żonę i dwoje dzieci, którzy również zamieszkiwali razem z powodami. Rodzice zamierzali przepisać na syna własność nieruchomości w której zamieszkiwali. Syn powodów pracował zawodowo w fabryce, a nadto udzielał rodzicom pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Powodowie mieli jeszcze dwoje innych dzieci. Również relacje pomiędzy rodzeństwem były bardzo dobre. Rodzina chętnie spędzała ze sobą wolny czas. Byli ze sobą bardzo zżyci, łączyła ich więź uczuciowa i emocjonalna. Powodowie po śmierci M. P. (2) przeżyli prawdziwy wstrząs psychiczny. Nie mogli pogodzić się z tym co się stało. Po śmierci syna powodowie mieli trudności ze snem, przyjmowali tabletki uspokajające, przestali udzielać się towarzysko, wolny czas spędzali w domu wspominając syna. Najtrudniejsze chwile powodowie przeżywali w czasie wizyt wnuków pytających o ojca, uroczystości rodzinnych, gdy nieobecność syna była najbardziej odczuwalna. Żadne z powodów nie korzystało z pomocy lekarza psychiatry czy psychologa, korzystali jedynie z porad lekarza rodzinnego w związku z ich stanem emocjonalnym po śmierci syna.

dowód:

- zeznania powoda k.157-158,

- zeznania powódki k.157,

U każdego z powodów doszło do zaburzeń adaptacyjnych, reakcji depresyjnej, skutkujących 5% uszczerbkiem na zdrowiu. Cierpienie przeżywane po śmierci dziecka jest znacznie głębsze i silniejsze niż jakikolwiek inny rodzaj bólu.

Traumatyczna sytuacja po śmierci syna wywołała u powodów zakłócenia w sferze emocjonalno – motywacyjnej. Wyrażały się one podwyższonym niepokojem, lękiem, poczuciem braku bezpieczeństwa, poczuciem żalu, smutku, bólu, uczuciem pustki. Powódce dodatkowo doskwierało poczucie winy, że nie zapobiegła tragedii.

dowód:

-opinia sądowo – psychologiczna, k 104-107,110-113;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie powodowie wiązali swoje roszczenie o zadośćuczynienie z naruszeniem dobra osobistego w postaci zerwania więzi rodzinnych, wynikających ze śmierci syna w wypadku komunikacyjnym z dnia 30.04.2002 r. Strona pozwana przyznała, że ponosi odpowiedzialność za skutki powyższego wypadku drogowego na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, niemniej jednak zakwestionowała podstawę prawną dochodzonego przez powodów roszczenia.

W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, że śmierć osoby najbliższej jest niezwykle dotkliwym i tragicznym wydarzeniem dla najbliższych członków rodziny zmarłego. Rodzina i wzajemne więzi rodzinne są źródłem szczęścia i wpływają na poczucie bezpieczeństwa osób bliskich poprzez wzajemne wspieranie się w różnych sytuacjach życiowych. Bez wątpienia indywidualne relacje poszczególnych członków rodziny związane są z określoną osobą i stanowią więź rodzinną, będącą dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. i art. 24§1 k.c.

Między stronami istniał spór, czy w związku ze śmiercią osoby najbliższej (syna) przysługuje roszczenie z tytułu zadośćuczynienia za ból i cierpienie związane z tym faktem. Według Sądu, powodowie są uprawnieni do dochodzenia zadośćuczynienia z powyższego tytułu. Wprawdzie dopiero na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1996 r., nr 114, poz. 542) z dniem 03.08.2008 r. do obowiązującego porządku prawnego został wprowadzony przepis art. 446§4 k.c. statuujący roszczenie o zadośćuczynienie dla najbliższych członków rodziny zmarłego za doznaną krzywdę wskutek śmierci osoby najbliższej w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, niemniej jednak nie wyklucza to dochodzenia zadośćuczynienia na innej podstawie prawnej związanej z naruszeniem dobra osobistego jakim jest więź rodzinna. Powyższa okoliczność ma w niniejszej sprawie o tyle istotne znaczenie, iż śmierć syna powodów w wypadku komunikacyjnym nastąpiła w dniu 30.04.2002 r., czyli przed wprowadzeniem do porządku prawnego art. 446§4 k.c., który nie może mieć zastosowania w przypadku roszczenia powodów. Jednakże ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza dochodzenie zadośćuczynienia przez osoby bliskie w związku ze śmiercią osoby najbliższej przed dniem 02.07.2008 r. na podstawie przepisów o ochronie dóbr osobistych. Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 32/11, z którego wynika, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24§1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Ponadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15.03.2012 r., sygn. akt I CSK 314/11 wyjaśnił, że w stanie prawnym sprzed dnia 3 sierpnia 2008 r. spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c.

Zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Na podstawie art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie

od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Dobra osobiste to szczególnego rodzaju wartości o charakterze niemajątkowym ściśle związane z osobą ludzką, określające jej byt, pozycję społeczną i determinujące jej odrębność fizyczną i psychiczną, które jednocześnie są powszechnie akceptowane w społeczeństwie i przez dany system prawny. Przepis art. 23 k.c. zawiera tylko przykładowy katalog dóbr osobistych i możliwe jest objęcie ochroną prawną również innych dóbr osobistych w nim nie wymienionych. Jak wskazano powyżej jednym z dóbr osobistych jest również prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi rodzinnych.

Zadośćuczynienie jest szczególną formą naprawienia niemajątkowej szkody na osobie (krzywdy) stanowiącej rodzaj rekompensaty pieniężnej za doznane przez osobę pokrzywdzoną czynem niedozwolonym cierpienia fizyczne lub psychiczne i powinno ułatwić przezwycięzenie przez nią ujemnych przeżyć psychicznych. Pomimo tego, że przepisy prawa nie określają szczegółowo kryteriów jakimi należy kierować się przy ustalaniu wysokości należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, to jednak w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i doktrynie prawa zostały wypracowane pomocne wskazówki pozwalające na dokonanie odpowiednich ustaleń. Biorąc pod uwagę niewymierny charakter szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie stanowi swoiste wynagrodzenie osobie poszkodowanej przeżytych cierpień psychicznych i fizycznych, przy czym wysokość takiego świadczenia powinna stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość jednakże nie nadmierną w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2000 r., III CKN 582/98) W przypadku wyrządzenia krzywdy wskutek naruszenia dóbr osobistych wysokość odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia powinna być ustalona przy uwzględnieniu rodzaju dobra, które zostało naruszone oraz charakter, stopień nasilenia i czas trwania doznawania, przez osobę, której dobro zostało naruszone, a także ujemnych przeżyć psychicznych takiej osoby. Istotne znaczenie ma również stopień winy osoby naruszającej dobra osobiste oraz cel, które zamierzała osiągnąć podejmując działania wyrządzające krzywdę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r. I CSK 159/05).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że śmierć syna powodów w wypadku komunikacyjnym z dnia 30.04.2002 r. spowodowała naruszenie ich dobra osobistego w postaci prawa do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi rodzinnych. Z przesłuchania powodów, świadków i opinii biegłego sądowego wynika, że powodowie byli bardzo związani z synem, ich wzajemne relacje były bardzo dobre. Poszkodowany mieszkał z rodzicami od urodzenia, po ślubie w jego domu rodzinnym zamieszkała także jego żona. Dziadkowie pomagali w opiece nad wnukami. Cały swój majątek zamierzali przekazać zmarłemu synowi. Syn otaczał rodziców ciepłem i wsparciem, a także partycypował w gospodarstwie domowym oraz pomagał w prowadzeniu gospodarstwa. Powodowie mogli zawsze liczyć na pomoc i wsparcie syna. Bez wątplenia nagła i niespodziewana śmierć syna była dla powodów tragicznym i traumatycznym wydarzeniem, spowodowała głęboki ból i cierpienie, poczucie straty i pustki. Powodowie nie mogąc pogodzić się ze stratą syna, musieli zażywać leki uspokajające. Mimo upływu znacznego czasu od wypadku tj. 13 lat u powodów utrzymują się wciąż zaburzenia adaptacyjne, skutkujące u każdego z nich 5% uszczerbkiem na zdrowiu. Powodowie wciąż mają problemy ze snem, nieustannie powraca do nich wspomnienie tragicznego dnia, nie potrafią pogodzić się z zaistniałą sytuacją.

Według Sądu, powyższe okoliczności uzasadniają zasądzenie w niniejszej sprawie kwoty po 50 000 zł tytułem zadośćuczynienia dla każdego z powodów, która jest adekwatna do stopnia doznanej przez nich krzywdy.

Od zasądzanego świadczenia powodom należą się również odsetki ustawowe. Zgodnie z art. 817 § 1 k.c., ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Powyższa regulacja winna być rozpatrywana wraz z treścią art. 455 k.c. oraz z poglądem judykatury, a dalej z poglądem przedstawicieli piśmiennictwa w tym zakresie. Wskazuje się, że skoro świadczenie z czynów niedozwolonych, jest świadczeniem bezterminowym, zobowiązany do jego spełnienia, w tym także ubezpieczyciel, winien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. W realiach przedmiotowej sprawy na niezwłoczność należy patrzeć przez pryzmat art. 817 § 1 k.c. Z chwilą wezwania do zapłaty (co powoduje przekształcenie zobowiązania bezterminowego w terminowe) oraz z upływem terminu do spełniania świadczenia, w tej sprawie z upływem 30 dni od daty wezwania, dłużnik – tu strona pozwana pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem danego świadczenia. A zatem skoro powód poinformował pozwanego o zaistnieniu zdarzenia, a decyzją z dnia 12 września 2012r. odmówił

powodom wypłaty zadośćuczynienia zasądzenie odsetek ustawowych od każdej z zasądzonych kwoty 50.000 zł od dnia 10 października 2012 r. jest w pełni uzasadnione.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Nadto pozwany, stosownie do wyniku rozstrzygnięcia w sprawie, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obowiązany jest uiścić na rzecz Skarbu Państwa(Sądu Rejonowego w L.) kwotę 640,76 zł tytułem brakujących kosztów sądowych wynikających z wynagrodzenia biegłego sądowego wydatkowanych tymczasowo ze środków budżetowych tutejszego Sądu.